

Ugy érzem, hogy minél előbbre megyek, annál szélesebbé lesz látóköröm és távozni fogok a földről a nélkül, hogy munkám bevégeztem volna. Többszörös életre volna szükségem, hogy mindent megírjak, mit tervezek. Lemondok arról, hogy életem tervezett művét be is végezzem.

Legkedveltebb örömeit Jeanne és Georges unokáiban találja; boldog, midőn körülötte vannak; és hogy tudja őket mulattatni! Milyen meséket talál ki számukra: „A kis kutyáról, mely a kis leánya védelmében életét veszté és ezen szép haláláért angyalkávé változtatott és most az égben van.” „A szármáról, melynek két hosszú füle volt, és mely midőn az egyik fülét át, igent hallott, a másikon át mindig nem-et értett; és így folyton ki volt téve a kételynek, a habozásnak — a jó és rossz között.”

A karácsony este nagy jelentőséggel bír a családban. Ez este a nagypapa különös meglepetéseket rendez Jeanne kisasszonynak és Georges urnak. 1877-ben a két gyermek meghívta karácsony délutánra minden barátját és barátját. A vörös salonn fényszenes ki volt világítva; az ebédlő ajtaja pedig el volt zárva. Egyszerre az ajtó megnyílik és a gyermekek elámulnak a nagy fénytől, mely eléjük ömlik. Az ebédlő csillárja karácsonyfává volt átalakítva. A gyermekek belépnek és örövendő felkiáltással üdvözlők az öreg Hugót, ki komolyan állt a szoba közepén; jobbfelől egy sereg bábu, balfelől pedig egész ezred polichinel ült, háttal megdölvé a tölgyfapadokon. — A babák felett ez a felirat volt látható: „Chambre des poupées”; a paprikajancsik felett pedig ez: „Sénat des porichinel”. (A francia gyermekek így ejtik ki e szót.)

Midőn a gyermekek mind el voltak helyezve, a költő kijelenté, hogy mielőtt a játékszer kiosztatnék dönteni kell a szerencsétlen foglyok sorsa fölött. És aztán így szólt: „Messieurs les sénateurs, Mesdames les sénatrices! A szerencsétlenek, kik fölött önök ma itélni fognak, nagy bűnösök; naponként hallatlan merészségeket követnek el; fosztogatásból élnek, utonálók és a tolvajlás szokásukra várt. Ha önök megkegyelmeznek nekik, újra kezdik gonosz életüket. Semmi tisztelet nem viseltetnek a szent dolgok iránt és a legszeméltetőbb és a legszentségtörőbb módon viselkednek a vallási építmények, a templomok irányában. Mindazonáltal ajánlom, hogy kegyelmezzetek meg nekik, és szavazzák meg az amnesztia számukra. — Hozzák a foglyokat!”

És ekkor behoztak egy minden oldalról gondosan eltakart valamit. „Itt vannak a nyomorultak”, mondta a költő, „és nem tántak am meg tetteiket; azok, kik meg akarnak nekik bocsátani, emeljék fel kezeiket.”

És a kis gyermekek mind felemelték kezeiket.

Ekkor Hugó levette a takaró kendőt a titokzatos tárgyról, és a kis nézők egy kalitkát láttak, melyben két kis verebcske volt fogva. A verebék megijedve a villágosságtól, éktelenül csipogtak!

Hugó Viktor odavitte a kalitkát a nyitott ablakhoz és kibocsátotta a két verebét a senátorok és senátorok élénk tapsai között. Aztán szétoztatták a játékokat; a fiúk paprikajancsikait, a lányok babákat kaptak.

Hugó Viktor 80-ik születés napját Páris város lakossága lelkes tüntetéssel ülte meg. Számos küldöttség és egyesület zászlókkal és zenével vonult el az agg költőnek az Avenue Eliauban fekvő háza előtt. Hugó szívélyes köszöntéssel válaszolt a lelkes éljenkiáltásokra. A menetben, mely 12 órától 3 óráig tartott, mintegy 300.000 ember vett részt. — Este a Trocaderoon Louis Blanc elnöke alatt, fényes díszhangverseny tartott. Blanc díszbédet tartott Hugó Viktorra.

Jules Ferry miniszterelnök üdvözlötte a minisztertanács nevében s neki pompás sévresi vázát nyújtotta át ajándékba. A lyceu-

A rómalak satira-költészetéről.

Népszerű felolvasás.
Tartotta Gergely Károly tanár 1881. jan. 21. (Folytatás.)

A különbség köztük abban van, hogy az idyll-költő a maga eszményképét a költészet rózsafátyolával bevonja, egyszerűen csak felmutatja; a satira író ellenben összehasonlítja azt a való élettel s látva a kettő közti roppant ellentétet, bosszankodásra, vagy — a mi talán még fájóbb lehet — keserű mosolyra és hulló könnyekre fakad a visszasszág felét.

Rómban Horatius után még inkább el-fajult a családi és társadalmi élet. Nehéz lett volna ki nem kelni ellene. Persius és Juvenalis már nem is Horatius finomságával hanem keserű embergyűlölettel lehelő komoly satirákban kelnek ki. Ők már nem csak közönséges társadalmi félszágsegeket, s általános ismeretes vétkeket, hanem valóságos bűnöket, s mi előttük, Istennek hála, már nagyrészen ismeretlen undokságokra szólnak mérges kifakadásokat.

Mintha csak egy-egy genynyel telt véres tájogot vagdálnának s fecskendzetenének szét előttük, vagy mintha egy-egy büzhöd posvány fenekére dynamit-töltéseket hányának s felvettették velük a mocsárt a benne élő undok békák, kigyók, éhes pócák s egymás hátán egymást emészte és tenyésztve nyüzsgő pond-rók egész seregével együtt.

Persius-tól, ki még ifjan, alig 28 éves korában elhalt, csak 6 satira maradt hát-

mokban és a nyilvános intézetekben minden büntetést, külön rendelettel, engedett el a közoktatási miniszter, Hugó Viktor születés-napjának emlékére. A nagy költőhöz a tömérdek szerencsejancsát között Garibaldi-tól is érkezett üdvözlő sürgöny.

A debreczeni dalegyelet elnöki jelentése.

(Felolvastatták a febr. 20-iki közgyűlésen.)

(Vége.)
Midőn már lett volna kinek építeni, akkor pedig a tekintetes városi tanács kívánta azt megakadályozni, míg többször esedező kérelmére a választmányának a felépítésbe és 1880. évi december utolsó napjáig ott maradtatásába beleegyezett.

Igy a csarnok ügye sok fáradság után rendezve lévén, az csakugyan fel is épült, — azonban csupán három jöcélű táncvígáig lett benne megtartva, melyekből az egyletnek a szokott bevétele lett.

Még nem volt a csarnok ügye rendezve, a városi tanácsnak újból felkérése lett éppen elhatározva az 1880. évi május 4-én tartott választmányi üléseben, a midőn felolvastatták az országos dalár egyesület központi elnökségének felhívó levele egy azon év augusztus havában Kolozsváron megtartandó országos dalárünnepélyre és egyletünk választmánya valóban banulatos merészséggel és igazi férfias határozottsággal kimondta 10-ik számú határozatában, hogy a célba vett országos dalár-ünnepélyen, mint működő és versenyző részt kíván részt fog venni.

Nagy szó volt ez akkor tisztelt közgyűlés, üres pénztár, kiapadt jövedelmi forrás mellett. A mivel az egylet rendelkezett az akarat, erő s ügybuzgóság volt a karnesterek s a működő tagok részéről odaadó munkásságot és szorgalmat fejtetni ki az önképzés terén, hogy a nemes versenynél pirulva hátrálni ne kénytelenitessék.

Mindnyaján tudtuk, hogy tetemes áldozatba fog kerülni a Kolozsváron impozáns számban leendő megjelenés és erre nézve nem volt egyéb alapunk mint remény, a nemes város segélye és városunk érdemes ügybuzgó polgárai áldozatkészsége iránt.

K-relemmel fordult tehát az egylet a városi nemes közönséghez és felhívásokat bocsátottunk polgártársainkhoz és a mily keserű volt az elsőnél a csalódás, mert a város részéről a szó teljes értelmében minden segély megtagadott, oly fényesen igazolta a tisztelt polgárság, hogy a széptől és nemesről lelkésülni mindenkor kész és hogy a dalművészetet nem kicsinyíti, annak magasabb horderejét felfogni tudja.

Több dalestélyt rendeztünk az utazás költségeire, azokat a lelkes polgárság erkölcsi és anyagi támogatásával mindenkor melegen pártolta, tömegesen léptek be többen pártoló tagokként, segély a árással, adakozásokkal gyámoltottak törekvésükben és rövid idő alatt biztosítva lett az elmenetelünk.

Ez alatt több jó erővel gyarapodott működő tagjaink száma, általános lett a lelkesedés és midőn a múlt év augusztus 17-dik napja estvéjén utra kettünk, a város lakosságának áldás és szerencse kívánatait és rokonszenves jóindulatát vittük magunkkal a nagy versenyre.

A mi Kolozsváron szótán történt, arról annak idejében bőven értesülve voltak a tisztelt közgyűlések itthon maradt tagjai is, — nagyobb részük pedig átélté azokat, tehát helyen részletezve bővebben foglalkozni a Kolozsváron történtekkel annál kevésbé akarok, mert ha őszintén akarok szólni, igen könnyen az öndicsőítés hibájába eshetnék, mivel azt szerénytelenség nélkül jelezhetem, hogy egész kolozsvári ünneplésünk méltán idámenetnek tekinthető; míg eljárásunk eredménye ezen itt felmutatott ezüst sorleg volt, melyet mint Kolozsvár város ajándokát s a hét pályadíj között első a debreczeni dalárdának ítélte oda a jury igazságos ítélte.

Nem fogok hosszasan időzni e tárgy-

ra. A többiek tanítója Cornusius tanácsára édes anyja mind elégette. Pedig, hogy Cornusius tanácsa csak jó szándékból eredhetett, bizony következtethetjük abból, hogy a költő hű tanítójának 700 db könyvet s mintegy 5000 frntny pénzösszeget hagyományozott. — Általános el van ismerve, hogy satirai élesek, marók ugyan, de ő maga szelid jellemű, jámbor erkölcsű s feddhetetlen életű, gondos takarékos ifjú volt.

Egyik fordítója, a jó öreg Kiss János s azt is feljegyezte róla, hogy anyjához s testvér néjéhez és minden rokonához példás szeretettel viseltetett. — És versei nagy részét ez a szerető anyja mégis elégette. Bezzeg a mostani anyák előtt próbálni csak valaki azt a tanácsot adni, hogy ésszerű el, vagy legalább ne bocsássák ki világ elé fiók költői hajlamának első zsengéit! Kétségtelen, hogy irigységgel vagy legalább is kegyetlenséggel vádolnák.

Juvenalisnak 16 satiráját ismerjük. Mindegyik a bosszankodás hangján szól. A költőnek nagy okai lehettek rá, hogy így írjon. — Tizenegy császár zsarnoki kormányát élte át, s 81 éves korában halt meg. 17 hosszú életről alatt oly romlott korban sok keserű tapasztalatot szerezhetett. Szilárd jellemről és feddhetetlen erkölcsi életéről biztos történeti adatok szólnak. Művei tartalmát ő maga így foglalja össze.

„A mit a polgárok tesznek: remegés, öröm, óhaj,

Érdekhajhászat, s kék, vágy könnyű vegyü-

lőke.

Ezekből azonban mutatványokkal már nem

nál, átnyujtom ezennel a nyert első pályadíjat, e díszes ezüst sorlegot, mit eddig megőriztem a tisztelt közgyűlésnek s méltótlanság velem és felette belátása szerint rendelkezni.

Mielőtt azonban más tárgyra térnék át talán már is hosszúra nyúlt jelentésemnek, meg kell még említenem, hogy a debreczeni dalegyület tisztelte meg az országos dalár közgyűlés az által is, hogy csekély-egemet az országos dalárközvettség központi választmányi tagjául beválasztotta; továbbá Debreczen város iránti testvéries ragaszkodás kétségtelen bizonyítéka nyilvánult azon közöhangban — mit minden alkalommal a közgyűléseken is hangoztattak, hogy az 1882-ik évben az országos dalárú népelet városunk kebelében öhaján az egész ország dalárdája megtartatni, a melyre nézve azonban én semmi határozott ígéretet nem tehettem.

Igy futván meg a pályát s Kolozsvár egyik lelkes honfőleányának K. Papp Miklósné Szabó Papi urhölgynek a verseny alkalmával részünkre átnyújtott babérszörnyű díszített zászlókkal, melyre Váradon a vasuti indóház nál újabb koszorúk halmozottak, megtértünk városunkba, hol ismét a városi lakosság minden hivatalos befolyás mellőzésével valódi igaz szívvel szarmozott oly kitüntetéssel fogadtak, hogy annak emléke örökre feledhetetlen lesz előttünk és biztos zálogul tekinthető jövőbeni pártfogásunknak is.

Midőn az ut faradalmat kipihentük, számot kívántunk adni a városi lekes közönségnek, — ánczivalommal egybekötött e-tét rendeztünk a népkertben, mely oly tömeg látogatással lett szerencsétlenné s oly szép jövedelmet eredményezett, minőt csak keveset lehet felmutatni.

Ime tisztelt közgyűlés előterjesztettem lehető rövidséggel a kolozsvári országos dalárünnepélyen is dalárdánk eljárását, működését és mint elnök elmondhatom, hogy rend, fegyelem és pontosság tekintetében mindenki teljesen megelégedt a dalárdának és a debreczeni dalárda társadalmi magaviseletével és alkalmazkodásával is Kolozsvár város kormányának rendező bizottságának és az egész város művelt közönségének teljes elismerését érdemelte ki.

Most pedig áttérek az egyletünk tevékenységét és vagyoni állását illető egyéb megemlékezés méltó körülmények rövid vázlatbani előadására.

Van az egyesületnek jelenleg, illetőleg volt a múlt esztendőben 216 alapító, 2 tiszteletbeli, 104 pártoló és 46 működő tagja.

Tartott az 1879. évben egy közgyűlés és három választmányi ülés, az elmúlt 1880. évben pedig 9 választmányi ülés.

Rendezte az egylet az elhúlt 2 évben három táncestetélyt, dalestélyt, csekély belépti díj mellett kettőt, belépti díj nélkül ötöt. Ezeket felül részt vett, illetőleg közreműködött más egyletek által rendezett hangversenyeken tíz alkalommal. Amaz igen szépen látogatott és dusan jövedelmezett táncvígálmánál — melyről már fentebb említést tettem, hogy Kolozsvárról haza térésünk után a népkertben rendeztetett — hangverseny is tartott, hol a versenydarabok először bemutat-

tattak.

Nehány temetendő is vett részt a dalegyelet, részint a szomorú felek kérelmére díj mellett, részint pedig az elhunyt emléke iránti tiszteletből önkéntesen.

A választmányi ülések jegyzőkönyveiben az egylet tevékenységét előtűntető minden mozzanatok híven fel vannak jegyezve és a két esztendőli számadások eredményei küldött ségi jelentések által kimutatta, melyekről nézve a végelhatározás a közgyűlés hatásköréhez tartozván, e helyen a jelentésem teljessége szempontjából kell csupán felemlíteni, hogy az 1879. évi pénztári számadás 675 frt 72 kr bevétel mellett 501 frt 51 kr kiadásai s az 1880. évre átvitt 174 frt 21 kr pénztár maradvánnyal zárattott le; míg 1880. évben 1258 frt 28 kr bevétel, 1076 frt 33 kr kiadás mellett e folyó évre áthozott 181 frt 95

szolgálatok. Az idő, a kiszabott óra, eltelt. Csak III. satirájából idézek egy kis részletet annak bebizonyítására, hogy a régi népies satirák, melyekből Ennius és Terentius Urna már némi művészibb egézet alkottak, s melyeket Lucilius valódi satirává fejlesztett ki, az egyszerű fausi népkölt még a császárok korában is megvoltak. Juvenalis ugyanis a fényűzésbe merült Róma romlott erkölcsi felett panaszkodva, megírja azt a ferde szokást, hogy a szegényt kopott öltözet s foltos tőjára miatt már nem csak lenézik, hanem kigunyólják s pl. a szinkörbe be sem eresztik: ezzel ellentétben fel-tűnteti a Marsus és a babilon nép egyszerű élet módját s ártatlan kedélyes mulatságait. Tárgyunkra vonatkozólag a többiek közt így ír: Van még hazánkban jó nagy része, hol Cserépedényből is jól lakhatol, Hol nem vetik meg a daróc ruhát, S tógát a nép csak a halottra ad. — E nép, ha olykor egy-egy ünnepe-n Mulatni vágyik: künn a föld gyepen Vig kedvre keelve tölti a napot, Felállit egy kis deszka szinpadot Melyen álarozos kurkók játszanak; Kilep egy-egy nagy sápadt torz alak S úgy tatogtatja száját, hogy remeg Az anyja karján a paraszt gyerek!

A régi tréfás satirákat a később ugy nevezett etodiumokat a művészi színi előadások nem voltak képesek a nép körül kiszorítani. Rómban s élvezetben kimerült gazdagok már a circusi gladiátorok vérontó küzdelmeiben gyönyörködtek, de távol a romlott világjáró zajától az egyszerű földművelő nép

kr pénztári maradvány mutatkozott, melyben még nem foglaltatik a Komlóssy Imréné urhölgy által adományozott és kamataival ma 26 frt 65 krt tevő összeg, melylyel tehát a pénztár állása ez évre 208 frt 60 krt tesz, melyhez 19 pártoló tagsági hátrány díj is számítandó, melynek bevétele iránt a választmány részéről intézkedés megtétt.

Jelentésem keretében tartozó lenne még az egylet ingóságai, díszletei és felszerelvényei leltáráról szólni, de sajnálatlall kell jelentenem, hogy buzgó gazdánk minden igyekezte, sőt a választmány és elnök erőfeszései felépési hajótörést szenvedtek az egylet volt gazdája Polonyi Andor ur makacs halogatásán, ki a készleteket leltár alapján számtalan szorgalmazás dacára is soha át nem szolgáltatva, azt állítván, hogy a készletek neki sem adtak leltár mellett. Így csupán arról biztosíthatom az egyletet, hogy a mit Tikos József ur megtalált, azt meg is őrizte, mert nála hitebb és buzgóbb tagja és tisztviselője nincs és nem lehet. Egyébíránt meg van téve minden intézkedés, hogy a leltár elkészíttessék.

Tudomására kívánom még hozni a tisztelt közgyűlések, hogy egyletünknek Kolozsváron jelen volt működő és pártoló tagjai együttesen, valamint a működő tagok külön csoportban választmányi határozat folytán lefélényképeztettek a tagoknak saját költségükön és ezen fényképek már sok példányban elterjedve vannak.

Ezenkívül ugyancsak a kolozsvári kirándulás megörökítésére egy elhatározás jött létre és szerződésileg köteleztük magunkat, hogy 10 év múlva 1890-ik év augusztus havában, a múlt évi országos dalár ünnepély fordulat napján itt Debreczenben ha élünk, barátságos találkozóra össze fogunk jönni, bárhova veti a sors egyik vagy másik tagját a szerződő pontoknak, hogy itt felújtsunk emléket azon őszinte szívélves barátságának és egyetértésének, melynek tulajdonítható, hogy dalárdáknak az ösmeretes siker kivívott.

És most berekeszem hosszúra terjedt jelentésem, azon őszinte jó kíváncsággal, hogy adja a Mindenható, miszerint a tíz év múlva itt összeseregő tagtársak a debreczeni dalárdát a legvirágzóbb állapotban s önéket kik e közgyűlésben megjelentek, mindnyájukat életben s a legjobb egészségben üdvözöljék!

Kelt Debreczenben, 1881. febr. 20.
Lengyel Imre
egyl. elnök.

Irodalom és művészet.

Uj zeneművek. Pirnitzer Frigyes kiadásában megjelentek, legkedveltebb népszínházi operettek zongorára két kézzel. I. Verna, Tiszta tura k a z á r d á b a n. Ára 1 frt 50 kr. — Továbbá Reinprecht Alajos-tól: A z e l s ő c s ö k, polka mazur, ára 60 kr, és Havasirózsa, rezzó polka, ára 50 kr. Attache ment polka française Klinger Sándortól. Tábor szék és Parschnál, Freie Wahl polka française ifj. Fabrbach-tól. Ára 60 kr. A R ó z s a v ö l g y i műkereskedésében pedig a következők jelentek meg: E i s s p o r t polka française, zongorára írta Alexander von Benkovich. R o m a n c e zongorára Thern Károlytól, ára 90 kr. J o g á z s c s á r d á s szerző és Tisza Kálmán urhölgynek ajánlja Lendvay Gyula; ára 60 kr. — Aigner Lajos kiadásában a következő munkák jelentek meg: S z é p l o n k a verses regény tíz énekben. Írta Széchy Károly. Díszes kiállításban a költő arcképevel. Ára 2 frt. — Don Carlos. Drámai költemény 5 felvonásban. Írta Schiller Frigyes, ford. E K o v á c s Gyula. Ajánlja Mandel Pálnak. Ára 2 frt. 50 kr. — E mű jó fordításának hiányát már érezte a magyar irodalom s Kovács Gyula igen hasznos szolgálatot tett jeles fordításával. — K é s ő n a p s u g á r. Írta: Robert. Ára 1 frt. — Mindhárom munka ritka szép kiadásban finom velin papírra nyomva jelent meg.

— A zsidókérdés Magyarországon, írta

a régi mesterkéletlen nemzeti dalok-tánczok s vidám tréfákkal vidámitotta fel lelkét, szívet.

Ugy lehetnek ezekkel a régi rómaiak, mint mi vagyunk a magyar népdallal, meg a csárdás tánczokkal. Nálunk is volt idő, mikor városokon s művelt körökben színtér láttak már efféléknek; de faulak, mezőn s tanyákon megöröztte az egyszerű néps a nyáj mellett furulyázó pásztor. És valljuk meg igazán, őszintén, nem tartozunk-e nekik ezért köszönettel? Mert elhiszem én (hiszen hallom, látom) hogy tetszik a magyarnak a classicus művészi zene is; tudom, hogy eljárjuk (az az hogy én bizony nem igen, hanem eljárja a mi ifjuságunk) a bálókban elég jó kedvvel a valzert is; tapasztalom, hogy megnezzük és megdicsérik a színházban az operákat és operetteket is, de nekem legalább úgy tetszik, csak akkor vidul fel és gyul lángra igazán a magyar arca, ha egy-egy régi jó magyar népdalt hall; akkor tör elő az izazi kedv, mikor a lassu magyart vagy csárdást rántják; s a szinpadon is öröme-tessebb látják pl. G ö n d r S á n d o r t a győlesgatyában, lobogós ingujjal, mikor a fecské madarat daloja, a bort locsolja vagy bakter hátán cimbalmozgat magának, mint azokat a különben nagy művészettel éneklő opera hősokeket, kik hosszúak haldoklásuk közben mit tudom én hányzór variálva trillázzák el bucsu szavukat, vagy mikor pl. a D ü n a n a n a p r ó -ban azok az olasz bravák azt a „szurkálás” nótát ízelgetik. — En legalább így vagyok vele. A tánczot is öröme-tessebb nézem, ha magyar. — (Folyt. köv.)

Farkas Ödön mind szót a társaság hibáit, által az ut Aigner L.

A „Debreczeni” (Belg.)

göny) A to v i c u r n a k. l e n t e n i. által elői hogy a s folytatán testét at nemzetk zott hátá

Bécs

A Pol.

szerint a

és Ch a

eltérése

dektől fi

korra m

többsége

változtati

vagy a

tandó tö

határozni

engedni

nak eng

Bécs

A hatalm

tett utol

konstanti

hogy a

képviselő

fordultak

sel, hogy

tesse nek

lenséges

sanak és

kezdesét

még az

verkezés

a Thessa

niában leg

fog k i

rancsnok

A görög

Cand u

tást Ko

Phil

sürgöny

nemzeti

— I

nokoi vas

helyiségé

elhatároz

lévő meg

ésre hiva

szágyulés

hogy az i

a kiváló

ressus ha

gyülés e

és ezen

dolgozás

delett ki

— A

hez tart

ben fog

O g r o d

alatt ma

l o b a n

N y i r b

Károly

Tasna

Csehb

kén;

A más

pitány el

c z e n b

h á l y f a

dig

27-től á

lis 3 tól

2-ig B.

H. B. ö

H. H. d

N. á n á s

r o g h o

használta

—

Splényi

létet meg

gúnk.

művészn

—

ipar- és

tósága a

a keresk

szivesked

Gyes ado

zen, 18

kedő tes

Farkas Ödön. A zsidókérdésről eddig megjelent minden könyv közt a leghiggadtabban szól a tárgyról, kiemeli a zsidóság előnyeit és hibáit, s megjelöli azon módokat, melyek által az utóbbiak elenyészethetnének. Kapható Aigner L. könyvkereskedésében. Ára 60 kr.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Belgrád, február 28. (Eredeti sürgöny.) A Pol. Corr. jelentése: Miját a v i c kénytelenítve látta magát Gould urnak, az angol képviselőnek kijelenteni, hogy utóbbi a hivatalos állása által előírt határokat sokkal túllépte, és hogy a szerb fejedelmi kormány a vele folytatandó további személyes összeköttetést attól teszi függővé, hogy ha a nemzetközi szokások által meghatározott határok közt fog ezentúl működni.

Bécs, február 28. (Eredeti távirat) A Pol. Corr. egy londoni tudósítása szerint az angol kabinetben Bright és Chamberlain követeléseinek fölértékelése abban van, hogy az ir-bérföldéktől fizetendő kamat egy és mindenkorra megállapítandó, míg a kabinet többsége azt a jószágok értéke szerint változtatni és időről időre a már létező vagy a kormány által később felállítandó törvényszékek által kívánja meghatározni. Gladstone nem akar engedni és ezért a másik oldalról várnak engedékenységet.

Bécs, február 28. (Eredeti sürgöny.) A hatalmak képviselői által Athénben tett utolsó lépésekről a Pol. Corr. egy konstantinápolyi levelezője azt jelenti, hogy a hatalmak konstantinápolyi képviselői mindannyian sürgöny útján fordultak kormányaikhoz azon kéréssel, hogy azok Athénben is figyelmeztessenek, nehogy a tárgyalások egy ellenségeskedési tény által megszakítsanak és hogy ott a tárgyalások megkezdését tudat adják. — Törökország még az oroszországi háború előtti fegyverkezésénél is jobban szervezkedik; a Thessaliában, Épirusban és Macedoniában levő hadsereg 110,000 emberre fog kiegészített és fõparancsnok Dervish pascha lesz. — A görög tartalék behívása alkalmával Canduriatis is adott felvilágosítást Konstantinápolyban.

Philippopolis, február 27. (Eredeti sürgöny.) Ugy hírlik, hogy a bolgár nemzeti bank itt fiókbankot állít.

Napi hírek.

— **A helybeli** összes ipartársulatok elnökei vasárnap az iparos ifjúság egyetemen helyiségében értekezletre gyűltek össze, melyen elhatározták, hogy Debreczen és a környékben levő megyék összes iparosai legközelebbi népgyűlésre hívassanak egybe, melyből a magyar országgyűléshez tiltakozó felirat létesítendő, hogy az ipartörvény célja vett módosításánál a kiváltság szakértők által hozott iparos kongresszus határozatai legyenek irányadók. A nagygyűlés egybehívási napjának megállapítására, és ezen gyűlés elé terjesztendő javaslat kidolgozására egy szűkebb körű bizottság küldetett ki.

— **Az ujonczállítás** a 39-ik gyalogezredhez tartozó kerületekben a következők szerint fog történni. Az első sorozó bizottság Orodovics Ödön alezredes elnöksége alatt ma kezdte meg a sorozást Nagy-Kálánban mely ott 8-ig tart. — 10-től 16-ig Nyírbátorban 18-tól 24-ig Nagy-Károlyi járásban 25-től 27-ig Nagy-Károlyi városban; — 29-től április 5-ig Tasnádon; — április 8-tól 15-ig Szilágy-Csehbén; — április 19-től 21-ig Micskén; — április 23-től 26-ig Magán; — A második sorozó bizottság Thamböck kapitány elnöksége alatt mártól 7-ig Debreczenben soroz, — 9-től 13-ig Ercsihályfalván; — 15-től 19-ig Székelyhídig; — 21-től 25-ig Derecskén; — 27-től április 1-ig Nádudvaron; — április 3-tól 5-ig Hódmezővásárhelyen; — április 7-től 9-ig B. Újvárosban; április 14-től 18-ig Hódmezővárosban; április 19-től 21-ig Hódmezővárosban; — április 23-től 25-ig M. Nánáson; — április 27-től 29-ig Hódmezővárosban. A közbeeső napok utazási célra használatnak fel.

— **Blaha Luiza** asszony férjével báró Splényi Ödönnel már a tegnapi délutáni vonattal megérkezett városunkba. A művész nőfeltepi elé óriási érdeklődéssel néz közönségünk. — Színigazgatónk 1000 forintot fizet a művésznőnek négy fellépéséért. A debreczeni ipar- és kereskedelmi-bank tekintetes igazgatósága a kereskedői-koroda részére 25 frtot, a kereskedelmi iskola részére szintén 25 frtot szíveskedett adományozni. Fogadja ezen kegyes adományt hálás köszönetet. Debreczen, 1881. márcz. 1. Szepessy Antal kereskedő testületi elnök.

— **Fatintáza helyett** Pajor Emilia asz-

szony betegsége miatt tegnap este a „Kis Hecceg” gyönyörű zenéjű operette került színre. Az előadás első két felvonását a körünkben idős kedves művész Blaha Luiza asszony is végig nézte, s igen jól látszott mulatni Nyilvay Irma szép énekén, ki ma este tetőfőn elemében volt s Szathmáry A. józsu bohókás Frimusan.

A Kaszanyi féle nagy rablában mint orgazda Szikszay Pál szerepelt. Nevezett még a rablás napján megszökött városunkból. A ndrássy szathmári csendőrből tegnap Nagy-Károlyban fogta el Szikszayt néjével együtt.

— **A torna-egylet**höl. 7. év febr. 20-án tartott választmányi gyűlés határozatából kifolyólag van szerencsém tudomásra hozni, miszerint a minden évben szokásos torna egyveti közgyűlés idén a választmány — április 8-ára tázi ki. Továbbá a múlt évben különböző okok és körülmények miatt elmaradt nyári táncgyűlést (majálst) ez évben május 22-én fogja az egylet megtartani és pedig oly megjegyzéssel, hogy — nem mint a legközelebbi években, — nem megszorítva, — hanem a legszigorúbban kereshetl viendő zártkörben. — f. hó 26-án kitűnt sikerrel megjejt előtornázi vizsgán előornászokká: Kovács Endre, Csillag Kálmán és Csáki Béla lettek előtornászok. Debreczen, 1881. Márc. Nagy-Károly titkár.

— **Kegyetlen brutálitásról** értesítek bennünket, melyet nem akarunk a mi minden nemes és szép ügyért lelkesülő s minden alváló dolgot szívvel utáló kollegiumi ifjúságunknak bezánni. Sokkal derekabbnak ismerjük az ifjúságot, mintsem elhagyjuk, hogy pálcát ne törjön maga is azon egyén fölött, ki nem érdemi meg, hogy e nemes és derek tanuló ifjúság tagjai közé számítatassék. Azokról szólnak, kik azt a mulatságot találták ki, hogy kutyákat visznek fel a főiskolai épület második emeletére, — s onnan ledobálják, hogy a szegény állatok végvonaglásban gyönyörködjenek. Sajnáljuk, hogy ily dolgot kell nyilvánosságra hoznunk de a kolleg. ifj. hirtelvének megőrzése szükségessé teszi, hogy az eset a maga valóságában állíttassék elő, úgy mint néhány durva fráter vérengző tréfája, melyhez a főiskolai ifjúság zömének semmi köze s mely ellen a tanári kar ép úgy mint a tanuló ifjúság maga is megteszi a szükséges lépéseket.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni ipar és keresked. bank helybeli igazgatói körhöz alap javára közgyűlési határozat folytán 25 frtot adományozva — fogadja nemes tettéért hálás köszönetünket. Debreczen 1881. Március 1-én a chevra kadischa elnöksége nevében Dr. Balkányi jegyző.

— **Blaha Luiza** asszonynak nemcsak a holnapi, de valamennyi vendégfelleptéire is lehet jegyeket váltani. Azért tudhatjuk ezt, mert a művész feleltéit iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

— **Hering-estély.** A Hungáriában holnap este Oláh Józsi zenekara közreműködése mellett hering-estély rendeztetik.

— **A deb. iparegyesületi** takaré- és hitelintézet közgyűlése vasárnap volt. Az évi mérleglet lapunk közgazdasági rovatában találjuk olvasónk. A múlt üzlet év nyeresége 8836 frt. Az 1880-ik évi osztalék 3 frt 75 kr. f. évi mártius hó elsejétől, azaz a mai naptól kezdve beváltható az intézet pénztáránál.

— **A királyné vadászata.** Combermere Abbey-ből, hol a királyné jelenleg él kedvenc szanatóriumának, már többször hoztunk hírt. Legutolsó vadászatról egy levelező a következőket írja: „Roppant néptömeg várta a királyné érkezését; a folséges asszony pontosan érkezett meg, s kíséretével együtt elhagyva kocsiját, rögtön lóra ült. A királyné lóra kacsu, könnyű pejször. A vadászat megindulása előtt vidáman társalgott a királyné a vörös frakkos urakkal és ladiékkal. A mint fölzendült a „Hallelu!” trappban megindult az egész társaság. A királyné lassan nyargal előre; egyszerre a róka kiér a sík mezőre, a királyné megrészíti a lovát, s az rohan olyan örült sebességgel, hogy szinte megdöbbentővé válik. De a királyné csakhamar megbabonázva futó mozdját s az mindvégig megtartotta egyenletes futását. A királyné mindig élén lovatolt a társaságnak, s meglátszott rajta, mennyi élvezettel aldoz kedvenc szanatóriumának. Elégancziája, biztos magatartása, ügyessége és bátorsága a lovaglásban, valóban bámulatot keltő, s a kecsesség s kiartatás, mely minden mozdulatát jellemzi, természetesen eredménye hosszas gyakorlásának s tornázásának. A királyné számára mindig nyolcz vadásziparipa áll készen, kíséretének harmincöt ova van és 8 kocsi lóva. Egész udvara nyolczvan személyből áll. Combermere Abbey tájékán éles szél fu, mely ugyan porfelhővel gyarkorta megzavarja a vadászat menetét, de mert a talajt szárítja, megbecsülhetlen szolgálatokat tesz.”

— **A hírlapiról egyesület** vasárnap tartott évi közgyűlést a következő indítványok terjesztettek elő: 1. A magyarországi lapoknak Ausztriában példányonként való elárusítására ügyében tessenek meg a kellő lépések. 2. Vetessék tudomásul a nyugdíjlap kérdésében kiküldött bizottság jelentése, melyben az első magyar ált. bizottsági társaság életbiztosítási kötelekbe lépést ajánlják. 3. or jelentése ki a közgyűlés, hogy a külön magyar távirati tudósítót felállítását szükségesnek tartja, s elhatározza, hogy ennek előmozdítása érdekében feliratot intéz a kormányhoz. A második indítvány tárgyalásánál a közgyűlés Visi Imrét bízza meg, hogy ez ügyben részletes javaslatot terjesztson be. A kedvezőtlen pénztári jelentés után a választások ejtettek meg a következők: elnök. Jókai Mór, alelnökök: Nagy Miklós, Urváry Lajos, pénztárnok Komócsy József, könyvtárnok Molnár Antal, titkárok Hindy Árpád, Szabó Endre

Választmány: Ifj. Ábrányi Kornél, Ballagi Mór Csávoiszky Lajos, Csukássy József, Eötvös Károly, Falk Miksa, Hegedűs Sándor, b. Kaas Ivor, Láng Lajos, Visi Imre, Tórs Kálmán, Veigelsberg Leo. Végül a jury választott meg.

— **Telefonos mise.** Egy edinburgi gazdag polgár nemrég annyira megbetegedett, hogy a templomba, melynek szorgalmas látogatója volt, nem mehetett. Hogy azonban ajátos erzelmet mégis kielégítse, azon eredeti s érdekes eszmére jutott, hogy lakását a templommal telefon által összeköttesse. S ez sikerült is annyira, hogy a beteg, kinek lakóháza a templomtól 3 angol mér földnyi távolban van, nemcsak a szent beszédet, a chorust, és a község énekét, hanem még az egyes köhögéseket s egyéb zörejt is a legtisztábban hallja.

— **Öngyilkosság** muzikásköz mellett. Zapolatál Hugó kálovi pénzügyőr e hó 20-án éjfélig mulatozott a kocsmában, aztán a bandával együtt kivonult az utcára, huzatott magának még egy „ropogós csárdást” — táncra kelt, odadobott a cigányoknak tíz forintot, s tánc közben elkapott egy revolvert s szíven lötte magát. Zapolatál, mint a „Magyarország” írja, igen becsületes fiatal ember volt, s tettének oka valószínűleg reménytelen szerelem.

— **Vasut a jég.** Kronstadtban, a finn tengerből mellett február 13-án egy vasutat adtak át a forgalomnak, melynek sínei a folyam jégén futnak. A síneket ép úgy rakják le, mint a szárazföldön, s a talaj szilárdsága semmi kívánni valót sem hagy fenn. A vonal, mely Kronstadtot összeköti Oranienbaummal, 22 kilométer hosszú, s két hónap alatt építetett. Naponként 5 vonat közlekedik rajta. A közlekedés márcz. 1-ig rajta folyni, mert azonnal a jég olvadni kezd.

Időjárás február 28-án.

Európában: A légnyomás keveset változott, a nagy légnyomás (766) a kontinens keleti részében, a depresszió (754—755) annak nyugati részében. Többnyire északi és északkeleti gyenge szelek mellett az idő többnyire boros, helyenkint derült. Csapadék kevés, hőmérséklet fagyponthoz közel van.

Hazánkban: Többnyire délies, részben keleti, mérsékelt szelek mellett a légnyomás nagyon keveset változott; a hőmérséklet mindenütt nagyobbodott. Az idő többnyire boros, helyenkint derült. Kevés csapadék csak a délnyugati szélrel. Az ország nagy része fagyponthoz közel van, számos helyeken még fölébb is melegebb; az erdélyi részeken a hideg Nagy-Enyed és Nagy-Szeben között 10 foknyira kisebbedett.

Kilátás a jövőre: Hazánkban: Általában változó felhőzet, derengő nappalok és boros éjszék várhatók nagyobbodó hőmérséklet mellett.

Közzgazdaság.

A debreczeni iparegyesületi takaré- és hitelintézet 1880-ik évi zárlata.

I.

Veszteség- és nyereség-rovás.

Kiadás: Kamatok 20.804,93., lakbér 700., tiszt- és szolgafizetés 5.060., adó 802,28., napibiztosítási díjak 761., betét kamatok után fizetett 3% illeték 465,68., üzleti költség 651,55., leírás az alapítási költségéből 80,05., leírás a felszerelvények értékéből 224,29., leírás a függőben levő váltókból 2.112,60., leírás a perköltség előlegeiből 136,59., nyereség 8.836,66., összesen 40.635 frt 63 kr. — **Bevétel:** Kamatok 35.846,59., részvényátírási-díj 69., házfővedelem 1231,04., értékpapíraink kamatjövödelme (adómentes) 549,54., jutalékok 1079,09., nyereség az értékpapír üzletben 1983,66., nyereség a szelvény üzletben 39,86., nyereség az ércpénz üzletben 35,95., összesen 40.635 frt 63 kr.

II.

Mérleg-rovás.

Vagyoni: Felszerelvények 792,80., előre fizetett kamatok 261,71. intézeti ház 21.426,80., könyvnyelvények 31.188,55., értékpapír 21.767,94., értékpapír kamat adómentes 115,04., szelvény 174,72., ércpénz 674,68., előleg 33.286., függőben levő váltók 4.355,02., perköltség előleg 333,23., váltó 394.659,07., tartozók 20.155,79., pénztár 9.813,62., összesen 538.994,97. — **Teljes:** Részvénytőke 100.000., tartaléktőke 4.428,95., nyugdíj-alap 293,54., kártartalék-alap 630,75., szanatórium előleg 10.300., előre vett házbér 105., betétek a tőkésített kamatokkal 393.009,44., előre vett kamatok 5.556,74., föl nem vett osztalék 1875—1879-ig 774., követelők 15.059,89., egyenleg 8.836,66., összesen 538.994 frt 97 kr. Debreczen, 1880. december 31. Búdy, könyvvezető. Borsos, vezérigazgató. Poszszert János, Mihálovics István, Csánády Ödön felügyelő bizottsági tagok.

Sértés üzlet

Az első magyar sértés hivatalos és előlegező r.t. heti jelentése Budapest-Kőbánya febr. 25. A sértéseknek nagy számmal való felhajtása, a mely sértéseknek nagyobb része szerbiai és romániai, valamint magyarországi hízó volt, a szilárd árak mellett lefolyt üzletnek nem volt befolyással. A nehéz és középszerű kereset portéká volt, ellenben a könnyebb kevesebb figyelembe részesült.

Átlagos heti árak: 220—280 kilós válogatott magyar faj 58,50—60, a 180—220 kilós 56—58, a 300 kilónál nehezebb öreg 55—56, a környékbeli 55—56, a nem válogatott 57½—58½, az átmenőben levő szerbiai

54—55½, romániai 53—54, tőskés 51—52½, az alsóbb rendű 48—49 a szerbiai 52—52½ kr. Takarmányárak: bánati kukorica 5,35, romániai 6.—, árpa 6,70. A helybeli sértés állománya: febr. 18-án maradt 61761, felhajtott a magyar alvidékről, hízó 7013, hízó 802, Szerbiából 1426, Romániából 1649, a magyar államvasutal. hízó 1729, összesen 16.619. lett 78.380 drb.

Elhajtattott: a magyar felvidékre 345. Bécsbe 2822, Csehországba 804 Bodenbachon át 2506, Ruttkán át 1766, Németország déli részébe és Franciaországba 1423, Budapestén elfogyott 2162 a külteleken 130, a magyar államvasuton elvitetett 89, összesen 12047, maradt 66333, a részvénytársaság szállásaiiban van 16646 drb. Az egészségi és transzito szállásokban febr. 18-án maradt 8105, hozzáhajtott szerbiai 1436, romániai 1649, lett 13190, elhajtott 4554, maradt 8636 drb, és pedig 2631 drb szerbiai és 6005 drb romániai. Az egészségügyi vizsgálatoknál ez évben 515 drb lett megsemmisítve.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

— Budapest február 25. —

Buza kész árban ma mérsékelt mennyiségben kínálattott. Az irányzat a tegnapiénal valamivel szilárdabb volt és mivel a vételkedv is élénkebbnek mutatkozott, az árak 5 krral emelkedtek. A forgalom mintegy 12.000 mmázsára rugott, csak hogy a piacra került áru jobbra silányabb minőségekből állott.

Legmagasabb ár gyanánt fizetett 78,2 és 78,5 k. uszavidéki búzáért 12,90 frt, legolacsonyabb ár gyanánt pedig 75,5 k. olahországi búzáért 10 frt 80 kr.

Más magvakban mérsékelt hozatal mellett a forgalom korlátozott maradt. Az árakban és az irányzatban változás nem állott be.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokványbuza tavaszra 11.07—

11.10—

Bánsági tengeri május—juniusra 5,86—5,90

Szokványszabta tavaszra 6,35—6,40—

Érték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén.

— Február 28. —

	Utolsó Árkelet.	Penz	Ára
Magyar vasuti kölcsön	127,25	128,25	
" 1869. keleni v. áll. kötv. 5%	85,50	85,50	
" 1873. " ar. v. ezb. " "	103,—	103,50	
" 1876. " ar. " "	88,25	88,75	
" nyereségykölcsön 100 frt	115,—	115,50	
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	108,25	109,50	
1871-ki magyar államkölcsön 5%	104,25	105,—	
Magyar aranyár. adom. 6%	111,45	111,60	
Földterhentes. kötv. magy. 5%	96,—	97,—	
" " temesi " "	95,—	96,—	
" " Horv. orsz. 5%	—	—	
" " erdélyi 5%	94,—	95,—	
Magy. jeiz. urb. vált. kötv. 5%	91,75	92,25	
Szölődezsma vált. kötvény	94,50	94,75	
Pestvárosi kölcsön 1870-ből 6%	108,50	109,—	
" 1871-ből " "	108,50	109,—	
Budapesti kölcsön 1880.	99,75	100,25	
Magyar ált. hitelbank részv.	270,50	271,—	
Oszt. ak. magyar bank részv.	818,—	820,—	
Első hazai takarékpénztár	3960—	4000—	
Magyar földhitelintézet záloglev. 5½%	101,75	102,75	
" " " " " " " "	100,75	101,—	
" " " " " " " "	98,75	99,—	
Oszt. hitelintézet sorsjegy	181,—	182,—	
Cs. kir. arany (vert)	—	5,54	5,55
Oszt. magyar 8 frtos arany	—	9,32—	9,323
20 frankos arany	—	9,32—	9,323
Nemet birod. bankjegy 100 m.	—	57,40	57,45

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap szerdán, márcziu 2-án.

BLAHA LUJZÁNAK

a budapesti népszínház kitűnő művésznőjének első vendégjátékául adatik:

EMELT ÁRAK MELLETT

PIROS BUGYELLÁRS.

Népszínmű 3 felv.

Vasuti személyvonatok menetrende.

Indulás:

Budapestre, Ceglédre Nagyváradra:

délután 12 óra 38 perckor.

este 9 " 30 "

Nyiregyhádra, Miskolcra,

reggel 7 óra 45 "

d. u. 3 " 25 perckor.

este 9 " 10 "

Szatmárra, Kirdygháza:

reggel 4 óra 10 perckor

délután 4 " 24 "

Érkezés:

Budapestre, Nagyváradra

reggel 3 óra 40 perckor.

d. u. 3 " 10 "

Miskolcra, Nyiregyhádról:

reggel 9 óra 30 perckor.

d. u. 12 " 18 perckor.

este 8 " 50 perckor.

Szatmárról, Kirdygházáról:

délben 11 óra 54 perckor

este 8 " 07 "

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

